

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 4. Cœpit lauare pedes discipulorum. Lotio pedum actus fuit humilitatis, quo superbia deprimeretur, sicut arca colles sublimes: per hoc facit ventis pondus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](#)

"refusa quibus murmurati esset contra eum. Chal-
"lei & Sepugina legunt: In nos signo exhi-
"biens, viduus eum audire miscerat vestrum
"cum sorore querela offenderis. An ergo propter
"illa & ea quidem occasione? ino potius eos
"qui esse dixerit meritò descedentes & exter-
"minandos.

Que comparatio malitia & odio illorum,

sum malitia horum & odio? qua collatio o-

peris amoris cum hoc affiderint & tu Iude-

us Christus in auctor, non cogitationes eius palmarum sunt

confessio: non enim eas pondus inflatur

odio adeo inenfici, ino ponus ad victoriam

existit & triumphantum: quas sapienter sponsa-

VII. nominat omnes nigras. Primo: significat

quidem agit aquae intendit ad hominum

beneplacum ex amore nasci fermentio: quia

capilli nigri effectus sunt vigorosi magnique

caloris, qui dum panarium languescit candidi

punctu. fuit & cani. Aliam non potes dare rationem

cogitationis quas Christus haec nocte medi-

tute, celestia nobis praecurans bona, suscipue-

nobis thesauros impertinet, nisi amorem

eam: qui si attendere debuisset id quod ho-

homines merebantur, ignes arcessos & lan-

cas super illos depheste debuisset. Amor

hic inecras illum, ut formam accipiat ferri,

agrum mittat in p. Iuim, & fordidos incipiat

pedes lauate mortalium. Secundo: nigros ap-

pella illis quasi corvi: quia cogitationes

eius tantis involvuntur tenebris & sunt ea

profunditate mysteriorum, ut illas ex se penete-

re nequeant intellectus. Scrabinorum:

qui si solo confidenter nostri vires accumi-

ne, excubant, & erunt quasi corvi, no-

nstrili effuent oculos, omnemque demer-

gent in ima rationem. Hoc est quod Domi-

nos Petrus ligulat: Quod ego facio, tu nefis

mo, sicut autem possem. Ne o Petre nunc

meas hanc ferunt cogitationes, & actiones:

sicut enim obscuri in quoque crines ex amo-

renatis fermentissimo: unde quando venient

clara Domini amoris lux, nempe Spiritus

Sanctus, tunc mysterium intelliges & nos-

ce quid ego modo intendam & quamobrem

formam accepimus ferri, argue in ea tales fa-

cam actiones.

f.4. Cœpit lauare pedes Discipulorum.
Lotio pedum altus fuit humilitatis, quo
superbia deprimetur, scut arca colles
sublimes: per hoc facit venis pondus.

Dificultas hie statim oritur: qua ratione?
opus sit hoc amoris? videtur enim magis
proprium esse humilitati, per quam Christus
se tantum demittit, ut formam accipiens
sem, sed dicit ad pedes piscatorum pauperum,
acto ipso complevis, quod spiritus
Sanctus v. rho consulit: quanto magnus ei Hom. 69. in
humilitate in omnibus. Nemo plus negat, John.
ex mente D. Chrysostom. & D. Augustin. Trad. 55. in
quo adhuc sit humilitatis, ino & supremo,
& plusquam heroicæ. Voluit supremum ille
Magister virtutem hanc docere, & persuadere,
qua D. Chrysostom. vocat: Bonorum
omnium matrem, principium & finem
tutus virtutis: & alio loco: Omnia bona
Inc. 2. ad
Philipp.
rum causam. Tanta est eius necessitas, ut
sive illa nemini debet in celum ingredi: sic
enim Christum audio confirmantem: Amen Matt. 18. 13.
dico vobis, nisi conversari feceritis, in efficiamini se-
ut parvuli non intrabitis in Regnum coelorum. Ex
alia parte nouerat nostri cordis superbia jam
parentibus nostris hereditariam, ita nostra
inuiseratam concupiscentiam, ut iam in illa
nullum sit fermentos studium: quam nos plios
extollendi superbiendi, ambiendi honorem &
ambitionem. Probè nouerat quam altas in
sua humilitate nos nolto radices egit primum illud
confundit diabolus: Eris sic ut dixi: & merito fungu-
lis nobis illud exprobari posse coniunctum
quot olim David ad Eliab fratrem suo ful-
luit: Ego noui superbiam tuam, & nequitiam car-
disti. Ut rigitur herba crux et adeo radicatum
presumptum deprimetur, & superbiam dei-
cet accogitantiam ita inuiseratam, ita pro-
fundè se humiliat, vt se faciat serorum suo-
rum seruum humillimum, nec non se statuat
in tali formâ, qua se ad eorum proleriat pe-
des, colique lauet: adus hic est ita ferri dedi. Lotio pe-
datus, & prudenter: mulier Abigail decla-
ratura quod se ipsam officeret in ancillam sa-
prita ferri, mulamq; humilliam familiæ David, hoc
per adum hunc exprimat: Ecce famula tui, ait
in ancilla, ut lauet pedes ferri & Domini mei. Quis i. Reg. 15.
hanc Christi cernens humiliatæ non se humiliat,
hinc quis non se prosternat ad æquali suorum

D.CHRYS.
I.
Christus
II.
III.
Gen. 3. 6.
1. Reg. 17.
1. Reg. 28.

pedes

pedes Christum conficiens ad pedes dei-
cium inferorum qui fieri potest et decidens
de supernis rupes quam maxima nec hanc
nisi in profundo non fecerit irahat filices &
lapides quos umbra eius complectitur.

L. 8. de Ci. Diuina planè fuerunt verba vates Habacuc
in canticu triumphali, quod composuit victo-
riarum Christi decantatum. In particulari-
notat, ut aduerit D. Augusti, illam quam con-
secutus est de mundi superbis sua illos humili-
Habac. 3. 6. lans humiliatus. Inclinata sunt colles mundi ab
itinibus eternis eius: inclinavit & depreficit
colles mundi sublimiores per itinera, que
Dominus hic aeternis perambulauit. sic D.

I. 6. 3. Abat. Iten, haec verba interpretatur: Ab itinibus e-
ternis eius que licet explicare per historias
quam enarrat Spiritus S. contigit quando
filius Israel ad terram tendebant promissionis:
nam iter suum profecti ad terminos appelle-
runt fineque terra Moab per quam defuscebantur.

Prodigiis filius Arnon totq; ibi colles, rupes, mon-
de scopuli tum videbantur atillimi cacumina, et colles
inclinatis tangere viderentur, que neclum transiit Dei

populo Dei populo prohibebat, sed insuper ipsi Moabi-
tis suis muniti fortalitiae cruentum illis bellum
inferte minabantur & offendente transeuntes.

Catus tunc accidit admirabilis, quod profecti
filiis Israel per vallem deorsum, per quam

impetu suo ferebatur fluvius, secum per illa
profundiora arcam Dei deferenter, in qua

Dei maiestas figurabatur: sed quam primus in
conspicuum venit arca collum aliorum,

omnes Dei celstitudinem reverit se inclina-
runt, aqua in vallis declivium proferunt, se
demiserunt & pedibus se prostrauerunt. Ita
litterarum, transitum illis super se concedentes,
ipsosque occidentes Moabitae, qui illis & per
illos se muniebant aduersarios. Ita nonnulli
haec verba interpretantur: consideratis ante-
cedentibus & consequentibus aliquo 3.

Scripturæ historij Scopuli torrentium inclinati
sunt, ut resipescerent in Arnon. Ratio suadet, ut
inclinante le arca Dei, quæ Dei magnitudo
velebat, aquæ ad declivia vallium se de-
mittente recti non manarent scopuli subli-
miores: Hoc etiam miratus cecidit David:

A facie Domini mota est terra: Faciem vocat
Dominii arcem illam, in qua Dei celstudo
prefereretur. Huius concinit vates Abacuc

et Victoriae celebraret, quam Christus vel

mundi sublimitate et relatus: sicut etiam

plures arbitrantur, quod in eostis Cœli
victorij, quas ibidem decantat, ad alias
iam Diuinæ specter historias in figuram
veritatis perpetratas. Est Christus arca diuinæ
thesaurorum Dei, in quo vera contenit plura
divinitas, potentia, gloria, cuiusque extenuata
alitudine humilitate voluit & superbiam
magnatum mundi, qui adulque stellas engat-
se sublimes & sine fine haec ingredire inuen-
per vallem humilitatem ita profundam, & si
risque deorsum descendit, ut se feruunt seruo-
rum suorum efficiat, vique talis, ad tem-
peste protervet pedes cedentia lauantur.

Iudicauit & quidem recte principia clu-
coelestium spirituum, quando Dei redi-

descendens de celo carnem assumptam humi-
nam in purissimam vestimentum, factus ha-
mo, & formam serui accepit, ut loquitur

D. Paulus: quod illo solo actu efficaciter om-
nes superbias cogitationes exuerat, patet
ventorum potenter profravat, que posuerat

in cordibus alligatoe eorum, quos mudi-
vit superbissimos. Hoc verbus illustratio-

nit: *Fecit potentiam in brachio suo, differens pat-
bos mente cordis sui.* Vir. s. exercit toro noce-
magnitudine brachij sui, quo subuenire fugunt
cunctas superbiorum cogitationes, qui in cor-
dibus oculi videntur vanissimus: Brachium appre-
iat ex tentientia Cardinali, Caserati redi-

incarcaratum, quo nomine psalmi in Scriptu-
ris vocatur: quia incatenari Dei filium videt
alium fuit quam humanam naturam assumere
illam que sibi vire, velut instrumentum con-
iunctum, per quam omnia illa mirabilia effe-
ceret opera nostræ redemptoris: eo modo
quo tu brachio tuo operaris opera fortitudi-
nis tuae, & ea que tibi convenienter sumunt
hoc brachium, hoc est, ad nostram se humilians
humanitatem, factus homo invincibile

quoddam erexit robur coelestemque potes-
tiam: *Fecit potentiam in brachio suo.* Quidam
est hoc robur adeo potens: cur hor fecit fa-
perbis corde illis qui eorū ita habet dispositio-
nē: sicut et cellus irrigata: et nūl sole radij
suis illam illustrante, vapores ascendent
spiriti & obserui cogitationum innuminum. His
interpretate D. Bonaventura his verbis indicat

superios mentes cordis sui.

His tamen fecit potentiam ut exercent, dif-
ferent, atque ad nihilum redegerit omnes

illas cogitationes, ut nec carum vel religio-

superest, multo efficacius, quām persante
retem schemati fomus dispergitur & nubes
qui cœlum velo contexterant obscuros; ete-
nū adhuc ille quo se Deus demittit fieri
homo efficax fuit ut cogitationes euertere:
evidēt maximē superbiorum. In quo ma-
nere potest vel fatus tumotisque vestigium, si
Dram videat, qui se ita humiliet formamque
serui accipiat, se demittens factu homo: quod
ille adeo magnus ut nec cœlo nec terra ca-
patur, & redat ita parvum, ut & concludat
pauperile puerilis ventris angustia? Quod
ille totus potentissimus, fiat infirmus: ille qui
eundem cocli polsidet diuinas, ad extremam
se dejectat inopiam: illi qui celos omnes
sufficiunt, seruam humiles lumen de ventre
multicis alimentis! Actus ei⁹ h c potentiissi-
mos, vi omnes subvertat superbis cogitatione-
bus: unde dum Ecclesia nobis illum proponit,
dicunt: *Qui propter nos homines, & propter no-
stram falsum defecpit de calce, & incarnatus est
de spiritu Sancto ex Maria Virgine, & homo factus
est.* Procedimus in terram, & qui verba hæc
mentis considerant, & revoluunt mente
mysterium, tanto hoc agunt aff. Et ut vultum
suum terreni veileat allidere, se risque ad abyssos
tendit, suam quantum fieri potest, hu-
miliando cœlum dinem. Et nos hi s fidem ad-
hibemus ex eo quod communiter refertur:
cum eum quidam dum hæc verba in Ecclesia
cæntenor, se humiliare, uno tantum populi
fio in terram, accurrit diabolus, grauenque
et impedit alapam in hæc verba: si hoc quod
dicitur *Propter nos homines, & propter nostram
falsam defecpit de calce, &c.* Nos possemus
dicere diaboli, tota nostra superbia in pro-
fundam mutaret humilitatem, nosque ipsos
risque ad abyssos humiliaremus.

VII. Si verbum æternum eo solo quod formam
hunc in assumptione serui, factus homo, tantam exer-
citio esse, cat potentiam ut omnes superbis disperget
cogitationes: quid non efficit videre nunc
in eis illum formam assumere serui, & ita quidem
impiger humili, ut sibi vellentia tollat, nudumque
corpus illico præcingat (habitum hic est con-
veniens fermentibus) ipse pelvis arripiatur, ipse
hydrum in illam effundat, ipse aqua replet, ipse
in genua cernens pedibus ad voluntatis
poterit pectorum, eodem abluturus? O
quoniam hæc erit tanta potentia, quæ fatus
omnes in nihil evanescant etiamque cogi-

tationes? Quis ex tali humilitate se non hu-
miliat? Quis licet mundi sublimissimum non
se coruus incline: effectus hic est Christi
humilitatis. Quis hoc agi, ut hodie Episcopi,
Archiepiscopi, summique Pontifices, pedes
abluant pauperum, se quasi seruos reddentes
velutque serui illis seruientes? quis efficiat ut
Principes, Reges, & Monarchæ illusterrimi
qui vocati possunt Colles mundi hac tempestate
purpuram suam eruant, mappæ se præcingant
& pauperum pedibus lanans occupentur, ut
pro more habent laudabilis Catholicæ Reges
Hispaniarum, qui sūptemi sunt rerum Do-
minum i hoc Christus intendit: *Omnes pessimæ
superbias inquit D. Chrysostom. ita humiliet
ipse dicit peracto hoc humilitatis opere:*
*Sic ita quid fecerint vobis? Si ego Dominus ac me-
gister vester laus vobis pedes: & vos debetis alter
alterius lauare pedes. Quid Petrus atro-
nitus in tali me cernens schemate formaque
serui & sis: Domine, tu mihi lauas pedes? Obitu-
pesquid tantum in Deo videntis humilita-
tem, in hominibus vel signum aliquod ma-
nuat superbiam.*

Christum considero hominum pedibus
advolutum. Quid Domine mihi manus fa-
ciunt in illis pedibus? Sine dubio in illos
lapillum illum vult iniuste ecclæstem, ut huius
statu dissoluat frangatque superbiam, aquæ
in puluarem redigatur, nec non ita dispreat,
ut nec pulsus flutæ noltæ superfit arrogan-
tia, melius multo moliorque potenter: quam
fecit lapillus ille pedibus illius allus statuæ
superbae, quam vidit in formis Nabuchodonosor.
Pedibus nostris compedes conatur
iniuste. Falco autem est levissima & prælump-
tuosa & atris ascendit altiora: prudens nobis
autem, cui non ei voluntas ut altiora petat,
illi pedicas iniicit, siveque conlitrigit manus
quas licet annuli reddant venutas, pedes
ramen falconis inquinant. Sunt homines &
vani & leues: Ephraim quasi nūn auolauit. Non
ita se excolit Miltous, Iæco, accepit in aëra
sursum, ut homo miserius: alli etenim
sue cogitationis sydera confundere præsu-
mit, illisque vultus atollere sublimius. Mens
ea est nobilis coelestisque illius auctus, ne
nos altiora præsumamus: eo fine manus suas
nostris iniicit pedibus, se pedibus proferens
hominum, illos lauando seque infra illos
demittendo, illis pedicas inicturus: nūlze
nam?

VIII.
Similitudo.

Ose. 9. 11.

namque sunt ita fortes quibus saepe detineantur, sicut exemplum hoc est Christi Salvatoris, quo superbus ille fatus hominum animusque cohibetur. O Domine mihi verè dixerim quod in hoc actu consideras te debuit amicus tuus Iob, quando prævidens qua adulteris es, die quodam contemplabatur quod ventis pondus iniicieret levissimus, ne forte euangelicerentur:

Iob 28. 15.

Iob 7. 7.

Quia fecit ventis pondus. Nouerat autem quantum essent illi venti, cum & seipsum inter illos annumeraret, dum diceret: Memento mei Deus, quia ventus est vita mea: Quasi qui remedium petat, ne inaniter supra se rapiatur, Quale potest Dominus grauius pondus apponere, quo nostros detineat pedes, ne nosipios inaniter atollamus, quam seipsum illis conseruere, eosque sibi copulare?

IX.

Vaticinium explicatur
Ilaia.

Isa. 21. 17.

Isa. 14. 23.

Cenit Propheta Ilaia quod Dominus superbiam confundet mundi excelsorum maiestate sua & magnitudine, sicut oboluuntur, obumbratur & obtenebratur lux, stellarumque lumen prodeunte in publicum sole formidissimo ac plenissimum, lucis omnis origine: sive sic in die iudicii. Incurvabitur sublimitas hominum, & humiliabitur altissima vixera. & elevabitur Dominus solis in die illa: Vnde, inquit, sic hoc: Erubefacta luna, & confundetur sol: cum regnauerit Dominus exercitum in monte Sion, & in Hierusalem, & in confusione senum fuerit glorificans. Porro & hoc verum est, nihil esse, quod si superbiam confundat hominum, quam videt Dominum coram discipulis suis prostratum eorumque pedibus adiutum: etenim ordinarius est si quando: Principem videris se demittere ut aliquid acripiat, & pronus ad casum inclineris quod ipse illudas illum prouenire & inclinans illud assumere. Si Regem conficeres qui ablato sibi velimento hydram assumenter aquae canique adferret, cubitulum ea rigaturus, indubie fellitus accurreret eam illi de manibus etepius Regem sic deprecatus: Regia sua se contineat matellis: hoc enim mihi compertit, hoc ego perficiam.

X.

Eia Christiane Christum cernis Regem Regum, qui peluum accipiat, implexus aqua, Adhortatio pergitque hominum pedes ablutur: felinus ad humili- igitur accurre illique dicit, Domine mihi non temet, tui hoc munera est, non hoc te decet obsequium, mihi hoc permittre, ego namque me pedibus hominum prostram, ego cernens

illis adiutuat, & non solum me superbutatur, erigam proximi mei contemporis, sed infuso humilis me submittam, & pedibus, non mundi pauperum stabillar, leuis obsequientis mus. Hoc Doctore Dni Augustino, Dominus intendit: considerans enim quam necessaria erat humilitas, & quoniam ut (a) ac natura reluctancee eam exercitamus, actum exercere volunt cius Hetocum, item tantum Istruimus ad illam obligari: atque etiamem Dei. Cyril hoc ipse Dominus explicat quando peracto illo humilitate exemplum: eos interrogat: Scitis quid fecerim vobis? & Nostis quia fecerim hoc intentione: ut humiliem sitis, & idem, quod ego, faciens: Sed Dominus & magister &c. Et ita declarat item D. Cyril quod dicit Dnu Petro: Quid ergo facis tu nec modo, scitis autem potes, cum ergo illi hoc indicauero, sicut realiter illi dixi, & tamen satis verbis exprefsi. Fieries potes (quanti Diuus Chrysostom), ut hoc proximum exemplum superbit in homine miserabilis vel vilium temporum turorique vestigium? Quis credet in cordi tuo irradicatum arrogantiam, ut nol remedium & tale requiratur exemplum: & nihilominus radix illa maneat via perfictionis? Praecedens Dominus viamque carnis magister ante lignum: Ego Dominus & magister: quonodo legnis & vecos non sequitur illum seruos & discipulos: Eius lobet verba depromere: Quemnam saguum hor non tollerem? Quam temeritatem, quam non de priuata clavis clamorem! Qui sedes super Christum predicas pulchritudinis, in homo, terra puluis effervesces? Si ergo pedestris pedes laui, quid mirum &c.

§. 5. Cœpit lauare pedes &c. Iustus pedum

actus fuit etiam amor, quo postea

hominum omnes suas prestatas diuinas,

illos magis obligans, quam impeditum

putiphar.

Tamen ita sit, quod actus hic sit humiliatio, verum tamen magis propriæ & praecipue paliter actus est amor: qua hæc affligrat formæ serui, nec raro prostratio sui ipsius a pedes hominum procedit ex amore frumentorum. Et D. Euanglista signat, quando de illo a flouris & principiis indistinctis, ex quo sumebat originem, hoc supponit: Considerans